

INNSPILL TIL LIEDUTVALGETS DELRAPPORT

NOU 2018:15 Kvalifisert, forberedt og motivert

Norsk fagråd for MDD er et rådgivende organ som har som formål å følge opp aktuelle saker som vedrører utdanningsprogrammet musikk, dans og drama i den videregående skole. Rådet arbeider for å kvalitetssikre utdanningen, og det faglige og pedagogiske utviklingsarbeidet både lokalt og nasjonalt. Rådet representeres gjennom nasjonale fagkonferanser annet hvert år, og gjennom et demokratisk valgt styre i periodene mellom fagkonferansene.

Innspill

Rapporten fra Liedutvalget er et grundig og godt dokument som både peker på det historiske grunnlaget og også utfordringer framover. Norsk fagråd for musikk, dans og drama har naturlig nok fokusert på våre programområder i den videregående skole, og vil derfor komme med noen innspill vedrørende det som rapporten tar opp innenfor det området.

Utvalget viser til både kildegrunnlag og uttalelser som fagrådet har etterprøvd da disse kommer med anbefalinger vedrørende vårt programområde som fagmiljøet reagerer sterkt på.

Splitting av programområdene

Utdanningsdirektoratet har anbefalt å dele utdanningsprogrammet, med et eget utdanningsprogram for musikk.³⁶ Begrunnelsen var at en stor andel av elevene går på musikk, og at det var lite tid til fordypning i hovedinstrumentet til elevene. Direktoratet foreslo videre at dans og drama enten burde bli et eget utdanningsprogram eller innlemmes som et programområde i studiespesialisering. Departementet har ikke tatt stilling til direktoratets forslag ennå.

Fagrådet har reagert sterkt på denne uttalelsen, og har fått mange henvendelser fra fagmiljøet innenfor alle de tre programområdene som stiller seg uforstående til dette forslaget. I tillegg

reagerer fagrådet fordi vi opplever at dette kom bardust på oss, og vi har ikke oppfattet at UDIR har kommet med slike signaler før.

Fagrådet har også her etterspurt kildegrunnlaget som dette er basert på. Rapporten som det henvises til i NOU' en inneholder ikke den type informasjon, men vi har fått skriftlig svar på at dette har kommet i brev form fra UDIR til Kunnskapsdepartementet.

Fagrådet er klar over at musikk har hovedvekten av elevmassen, men mener det verken vil gagne musikkelevne eller danse- og dramaelevne å splittes. Vi opplever at elevene har stor nytte av hverandres fagområder, og ser også betydningen av å ha et samlet fagmiljø innenfor de tre kunststartene. Vi er redde for at en splitting av fagmiljøet vil føre til større fragmentering og mindre gjennomslagskraft som fagmiljø enn vi allerede har. En splitting av programområdene vil heller ikke gjenspeile dagens praksis i det profesjonelle, utøvende feltet hvor sjangeroverskridelse og tverrkunstneriske samarbeid blir mer og mer vanlig.

Fagrådet ser det som positivt at Liedutvalget har merket seg behovet for et mer etablert samarbeid mellom høyere utdanningsinstitusjoner og videregående opplæring.

Fagrådet setter også stor pris på at Liedutvalget anerkjenner verdien av de studieforbereende programmene og de kompetanser som fremheves der. Vi ber derfor om at Liedutvalget anbefaler å beholde eksisterende struktur med musikk, dans og drama i samme utdanningsprogram.

Musikk og opptaksprøver

Vi henviser til kapittel 6.4.3 vedrørende musikk, dans og drama som et av de studieforbereende programmene:

Utdanningsprogram for musikk, dans og drama har vært diskutert i de siste årene. Flere fagmiljøer mener at elevene får for lite tid til å fordype seg i sitt programområde. I Meld. St. 20 (2013–2014) På rett vei er det gjengitt at Norges musikkhøgskole mener at elever fra programområdet ikke har vesentlige fordeler når de deltar i opptaksprøver til høyere musikkutdanninger.

Utvalget viser til Norges musikkhøgskole som mener at de musikkelevne som søker seg til høyere musikkutdanning hos dem, ikke har vesentlige fordeler når de delta i opptaksprøver. Fagrådet er klar over disse synspunktene, men er ikke nødvendigvis enig og etterlyser dokumentasjon som underbygger påstandene. Vi ønsker også å stille spørsmål ved opptaksprøvene dersom disse ikke fanger opp bredden i elevenes kompetanse.

Forskjellige musikklinjer har utviklet løsninger som bidrar til å ivareta både de som søker seg inn på høyere utøvende kunstfaglig retning og de som ønsker generell studiekompetanse med estetiske fag i fagkretsen. Blant annet brukes 25% regelen aktivt på flere musikklinjer for å frigjøre tid til mer øving.

Vi jobber altså hardt for å legge til rette for mer praktisk musikkutøvelse på musikklinjene slik strukturen er nå, men Liedutvalget bør se på den totale mengden timer og vurdere om det for eksempel virkelig er nødvendig med til sammen 15 timer undervisning i fag som norsk, historie og musikk i perspektiv 2 i vg3.

Det kan med fordel skjæres ned på antall timer i fellesfag for MDD-elevne slik at det på musikk frigjøres tid til øving. Danse- og dramaelevne kunne med fordel hatt mer tid til utøvende programfag i dans og drama. Selv om behovene er forskjellig fra musikk til dans/drama så betyr det ikke at studieprogrammet trenger å splittes opp for å få det til.

Fordypningspoeng

Fagrådet er positive til at Liedutvalget problematiserer ordningen med fordypningspoeng.

Fagrådet vil poengtere, som vi har gjort både på utvalgets innspillskonferanser og i møte med politikere, at våre elever har stor fordypning i sine fagområder, blant annet 5 timer ekstra per uke alle tre årene sammenliknet med studiespesialiserende, og likevel ikke oppnår fordypningspoeng. Det oppleves som en stor urettferdighet i systemet slik det er nå, hvor noen kompetanser anerkjennes som viktigere enn andre.

Obligatorisk fremmedspråk og matematikk vg2

Fagrådet er positive til at Liedutvalget har tatt tak i problematikken rundt obligatorisk fremmedspråk, noe som fagrådet har påpekt overfor både politikere og på utvalgets innspillskonferanse. Gjeldende ordning ødelegger fordypningsmuligheten for elevene på musikk, dans og drama som ikke har tatt fremmedspråk på ungdomsskolen, dvs de er tvunget til å ha språk over 3 år og kan derfor ikke fortsette med for eksempel musikk fordypning 2 i vg3. Et fag som for eksempel er med på å forberede elevene til opptaksprøver i musikk ved høyere utdanningsinstitusjoner.

Vi mener matematikk i vg2 kan gjøres valgfritt for elever på MDD. Dette ville frigjøre tid til øving på musikk og mer dans/dramatrening på dans og drama. Vi er klar over at dette kan oppfattes som kontroversielt, men ber om at Liedutvalget ser grundig på om økt matematikkundervisning har ført til et nasjonalt løft i realfagene.

Hva vil det si å være studieforbereid?

Fagrådet mener at fellesfag i den studieforbereidende opplæringen ikke trenger å være ensrettet like. Fellesfag kan i større grad tilpasses den studieforbereidende retning elevene har valgt, og samspille med beslektede kompetansemål og temaer i programfagene. Dette vil føre til mer faglig fordypning, mulighet for dybdelæring og større motivasjon for å tilfredsstille de krav som stilles av høyere utdanning om å være studieforbereid. Det er viktig å poengtere at alle fag i en studieforbereidende utdanning er likeverdige når det gjelder hva som gjør en elev studieforbereid. Vi tror ikke at gjennomgang av f.eks. et historisk emne gjør elevene mer studieforbereid om det blir gjennomgått i et fellesfag enn i et programfag. Dermed er det nærliggende at en vurdering av strukturen i videregående opplæring også innebærer at en ser nøye på forholdet mellom programfag og fellesfag, både når det gjelder innhold og timetall.

Et eksempel her kan som tidligere nevnt være fagene historie, norsk og musikk i perspektiv (MiP)1 og 2. I vg3 utgjør disse tre fagene til sammen 15 timer med et fordypningsemne i norsk og to fordypningsemner i MiP2. En strukturendring kan bidra til at elevene slipper å forholde seg til historiegjennomgang i tre fag, undervisningen kan gjøres mer fagovergripende og timetallet kan tas ned.

Oppsummering

Vi ønsker velkommen en strukturendring i MDD-programmet som ivaretar følgende:

- Et samlet fagmiljøes ønske om å fortsatt være et studieprogram: Musikk, dans og drama
- Mer tid til musikkutøvelse og øving på musikk. Mer tid til danse- og dramatrening på henholdsvis dans og drama.
- MDD skal fortsatt være et studieforbereende program.
- Fordypningspoeng for alle typer fordypningsfag på studieforbereende programmer.
- Mer vekt på de estetiske fagene. Dvs at redusering i timetall ikke tas fra programfagene, men fra fellesfagene.